

підтримує поведінкову активність на певному рівні [2].

Перспективу нашого подальшого дослідження ми вбачаємо у теоретичному та експериментальному обґрунтуванні прийомів та методів формування професійної мотивації у студентів медичного коледжу.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. *Український педагогічний словник* / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 373 с. 2. Додонов Б.І. *Логико-символическая модель мотивационной структуры деятельности*. / Б.І. Додонов // *Новые исследования в психологи*, 1974. – №1. – С. 75-89. 3. Ильин Е.П. *Мотивация и мотивы* / Е.П. Ильин. – СПб., 2000. – 512 с. 4. Леонтьев А.Н. *Потребности, мотивы, эмоции* / А.Н. Леонтьев. – М., 1971. – 216 с.

В. С. Шаповалова, А. О. Ломаченко

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ГАРАНТ УСПІШНОГО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Однією з основних задач підготовки майбутніх фахівців є формування професійної спрямованості студентів, яка є гарантом їх ефективної та якісної навчальної діяльності, формування професійно-важливих якостей особистості та розвитку професійних компетенцій. Адже справжній фахівець – це професіонал, який здатний на високому рівні реалізувати поставлені перед ним професійні завдання та відповідати за результати їх вирішення.

Аналіз наукової літератури показую, що проблема формування професійної спрямованості студентів має відображення в працях багатьох вчених. Значний вклад у розвиток зазначеної проблеми вніс В.О. Сластьонін. Педагог визначив суть поняття професійної спрямованості та її роль в структурі загальної спрямованості особистості фахівця.

Спрямованість включає в себе два аспекти, які пов'язані між собою. По-перше, предметний зміст, оскільки спрямованість – це завжди спрямованість на щось, на якийсь більш-менш певний предмет. По-друге, напругу, яка при цьому виникає. Спрямованість особистості регулює діяльність людини та її активність.

За роки розробки даної проблеми склалося багато поглядів на її сутність. Аналізуючи психологічну та психолого-педагогічну літературу ми побачили, що спрямованість особистості – це і «сміслоутворюючий мотив» (О. М. Леонтьєв), і «система домінуючих мотивів» (Л.І. Божович, Р.С. Немов), і «домінуюче ставлення (відношення)» (В.М. Мясичев), і «вектор поведінки» (Е.П. Ильін), і «основна життєва спрямованість» (Б.Г. Анаєв), і «система потреб» (Д.Б. Додонов) тощо [1].

В процесі навчання відбувається становлення особистості не тільки у професійному сенсі, а й у особистісному. Під час навчання у вищій школі ці процеси повинні збігатися. Це дозволить студенту після закінчення ВНЗ бути впевненим у своєму професійному самовизначенні. Професійна спрямованість суттєво впливає на процес професійного становлення.

При цьому, важливою умовою виступає проходження чотирьох стадій професійного становлення: 1) зародження та формування професійних намірів під впливом загального розвитку особистості та орієнтування в різних сферах трудової діяльності; 2) професійне навчання та виховання, тобто цілеспрямована підготовка за обраною професійною діяльністю та оволодіння всіма тонкощами професійної майстерності; 3) активне входження в професійне середовище, що відбиває перехід студента до нового типу діяльності – до професійної праці в різних його формах в умовах реального виробництва, виконання службових обов'язків тощо; 4) повна або часткова реалізація професійних намірів та можливостей особистості у самостійній праці.

Найголовнішим періодом для формування професійної спрямованості людини є період ранньої зрілості, чи юності, тобто саме студентський вік.

Формування професійної спрямованості студентів ми вбачаємо у поглибленні професійних знань, становленні професійно-важливих якостей, актуальних професійних умінь та навичок, всебічному розвитку особистості. Все це буде сприяти підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Маклаков, А.Г. *Общая психология* / А.Г. Маклаков. – СПб: Издательство «Питер», 2002. – 592 с.

О. В. Ткачук

ПОНЯТТЯ ІЛЮЗІЇ ЗНАННЯ В КОНТЕКСТІ МЕТАКОГНІТИВНОГО МОНІТОРИНГУ

На сьогодні помічено, що в процесі навчальної діяльності, зокрема, в процесі засвоєння інформації у студента виникають труднощі, пов'язані з слабким розвитком метакогнітивних навичок. Це проявляється у вигляді неправильного пояснення студентом ефективності засвоєння знання, що називається ілюзією знання.

Очевидно, що виникнення ілюзії знання є суттєвою проблемою під час навчального процесу. Логічно припустити, що будь-яка неадекватна оцінка отриманої інформації призводить до погіршення її засвоєння.

У зв'язку з негативним впливом виникнення ілюзії знання на продуктивність запам'ятовування інформації виникає необхідність різностороннього вивчення цього явища з метою максимального зниження його впливу на процес роботи з інформацією.

Поняття ілюзії знання вивчається А. Коріат як відчуття знання [4], Д. Еакін розглядає його в контексті проактивної інтерференції [2]. Д. Меткалф ототожнює це поняття з явищем когнітивного оптимізму, яке він розглядає як надмірну впевненість у правильності сприйняття інформації. О. Нелсоном та Л. Наренсом розглянуто методологічні засади вивчення ілюзії знання [6]. Вчені включають ілюзію знання до компонентної моделі мета пізнання, наголошуючи на важливості точності метакогнітивного моніторингу.

На сьогодні поняття ілюзії знання вивчається досить широко. Зокрема, зарубіжними вченими вивчаються різноманітні особливості, властивості цього явища. Так, виявлено зв'язок ілюзії знання з окремими особистісними характеристиками, виокремлено особливості утворення ілюзії знання залежно від виду інформації, досліджено ілюзію знання в контексті інтерференції та метапам'яттєвих суджень. Так, А. Гленберг та А. Вілкінсон вивчають зв'язок суб'єктивної самооцінки та точності метакогнітивного моніторингу [3]. Є. Савін та А. Фомін досліджують ілюзію знання в контексті суб'єктивної впевненості під час навчальної діяльності [1].

На думку Д. К. Еакін, ілюзія знання – це надмірна впевненість людини в тому, що отримана та збережена у пам'яті інформація є правильно сприйнятою, в той час як вона є об'єктивно викривленою [2]. В літературі зустрічається також поняття когнітивного оптимізму (Дж. Меткалф), яке можемо ототожнити з ілюзією знання [5]. Це явище виникає в тому випадку, коли індивід вважає, що може виконати задачу, а насправді неспроможні це зробити. Однак, такий підхід до визначення ілюзії знання не дає нам повного розуміння цього явища, оскільки вчені акцентують свою увагу лише на випадки надмірної впевненості в знанні. Натомість, ілюзія знання є значно ширшим поняттям, та може проявлятися в таких ефектах:

- Ефект надмірної впевненості (overconfidence);
- Ефект надмірної невпевненості (underconfidence);
- Ефект складності-легкості.

Отже, ефект надмірної впевненості являє собою феномен регулярної переоцінки своїх знань. Він виникає найбільш часто і говорить про те, що індивід самовпе-